СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

107. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го ЧЕРВНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 6, 1987 No. 107. VOL. XCIV.

ЗВІЛЬНЕНІ ЗІ ЗАСЛАННЯ

Раїса і Микола Руденки

Ню Йорк. — Як інформує член Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи Надія Світлична, Миколу і Раїсу Руденків звільнено зі заслання декілька років перед офіційним терміном.

Микола Руденко, один із основників УГГ, і його дружина Раїса повідомили у телеграмі до друзів в Західній Німеччині з половини місяця травня ц.р., що їх „помилувано" і що вони хотіли б виїхати до Західньої Німеччини на лікування. В телеграмі вони заявили, що залишаться на місці заслання в містечку Майма, Горно-Алтайської автономної области, доки не буде полагоджене їхнє прохання на виїзд до Західньої Німеччини на лікування.

Подробиці звільнення Руденків зі заслання не є відомі. Вони були засуджені за „протисовєтську пропаганду" згідно із статтею 62 Кримінального кодексу УССР, який тепер є під розглядом. У телеграмі не подано, чи Руденки підписали заяву, так як того вимагали совєтські чинники у випадку звільнення інших політичних в'язнів в останніх місяцях.

Пресове повідомлення періодика „Короткі новинки з СССР" з 15-го травня подало, що М. Руденкові повернено велику частину його манускриптів і архівів, які йому сконфісковано при арешті, перед його теперішнім звільненням із заслання. Це дозволило 66-літньому письменникові закінчити голодовий страйк, який він проголосив 31-го березня ц.р., вимагаючи повернення йому понад 1,000 сторінок архівів і манускриптів його творчости, які забрали від нього органи КҐБ. Проголошуючи голодівку, М. Руденко звернувся з листом до начальника КҐБ Віктора Чебрікова і до Президії СССР повернути йому його творчість, звільнити із заслання і дозволити виїхати із СССР.

М. Руденкові заборонили публікувати його твори після 1968 року, коли він звернувся з листом до Комуністичної партії України, в якому скритикував економічну і соціяльну політику. Незабаром після того М. Руденко вступив до московського відділу Міжнародної Амнестії, а його твори почали появлятися у самвидаві. 18-го квітня 1975 року його заарештовано, але з уваги на сильну публічну реакцію випущено. Вдруге він був запроторений на два місяці до „психушки" у 1976 році, а в листопада 1976 року він став співосновником Української Гельсінкської Групи і очолював її аж до свого арешту в лютому 1977 року. В часі обшуку в його помешканні перед арештом сконфісковано ряд його книжок, незакінчених повістей і поезій та філософічний твір „Генеза сьогоднішнього світу".

Суд над М. Руденком від-

(Закінчення на стор. 3)

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС ВІДБУДЕ РІЧНІ НАРАДИ

Союзівка. — У понеділок 8-го червня ц.р., тут на власній відпочинково-культурній оселі розпічнуться наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, в яких візьмуть участь: головний предсідник д-р Іван О. Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади мґр Іван Геврик, заступниця головного предсідника Ґлорія Пашен, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук; члени Головні Контрольної Комісії: адв. Нестор Олесницький, інж. Анатолій Дорошенко, Степан Гавриш, о. митрат Степан Біляк, Леонід Філь; головні радні: Василь Пастушок, Андрій Джула, Тарас Максимович, Роман Татарський, Текля Мороз, проф. Тарас Шмаґала, Володимир Квас, Євген Іванців, Володимир Гаврилюк, Гелен Олек-Скатт, Андрій Кейбіда, Василь Дідюк, Олександер Худолій, Мирон Спольський; головний редактор „Свободи" Зенон Снилик і почесні члени Головного Уряду: Марія Чучман, інж. Степан Куропась, д-р Ярослав Падох, Євгенія Жеребняк, д-р Анна Чопик, Володимир Запаранюк, Марія Душник, проф. д-р Богдан Гнатюк і Анна Гарас.

Напередодні нарад, тобто вже у неділю, 7-го червня, тут засідатиме Стипендійна комісія УНС, яка має за завдання розглянути 270 прохань від студентів про уділення стипендій.

У понеділок, 8-го червня, наради Головного Уряду відкриє головний предсідник УНС д-р І. Флис і виголосить вступне слово та накреслить рамки програми цілотижневих нарад.

Члени Головного Уряду працюватимуть також окремими комісіями, звіти яких прийматимуться пізніше на пленарних нарадах. У четвер, 11-го червня у вечірніх годинах відбудеться спільна святочна вечеря з участю запрошених гостей і мистецькою програмою. Наради закінчаться правдоподібно у п'ятницю, 12-го червня, прийняттям постанов і резолюцій та кінцевими підсумками.

ВІДБУЛИСЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІ НАРАДИ

Ню Йорк (ПС КУППО). — Згідно з повідомленнями з Парижу, у березні цього року відулися в Парижі, Франція, важливі зустрічі і наради представників українців (КУППО), поляків („Неподлеґлосць") і литовців („Влікас") для обговорення тіснішої співпраці та спільної дії на зовнішньому відтинку.

Поруч різних справ обговорено також справу сучасних кордонів між Україною і Польщею, Польщею і Литвою та Польщею і Білорусією. Виміна думок та підсумки в цій справі основувалися на відомому закликові чотирьох польських підпільних організацій („Воля-справедливість-незалежність", Політичний рух „Визволення", Ліберально-демократична партія „Незалежність" і Політична група „Воля"), з яким ці групи звернулися „До братів українців, білорусинів і литовців", а також становищах, які зайняли КУППО і „Влікас" до згаданого заклику. У висліді дуже ділової виміни думок учасники паризької наради прийняли текст спільного становища:

„14-го березня 1987 року стрінулися в Парижі представники поляків („Неподлеґлосць"), українців (КУППО) та литовців („Влікас"), щоб обговорити питання кордонів між Польщею і Україною, між Польщею і Литвою та між Польщею і Білорусією. Нагодою для цього був заклик чотирьох польських груп (Організація „Воля — справедливість — незалежність", Політичний рух „Визволення", Ліберально-демократична партія „Незалежність" і Політична група „Воля") з 16-го грудня 1984 року п. н. „До братів українців, білорусів і литовців" в справі спільних кордонів.

Учасники нарад в Парижі 14-го березня 1987 року вітають цей заклик і заявляють:

1. Ми не можемо вирішити питання спільних кордонів в змислі правосильного договору;

2. Сучасні кордони є реальністю і ми свідомі цього факту;

3 Ми зобов'язуємося діяти, щоб признання цієї дійсности стало передумовою співпраці демократичних сил в наших батьківщинах для осягнення суверенности наших народів;

4. Ми сподіваємося, що наші майбутні незалежні уряди узаконять сучасні кордони;

5. Ми підтримуємо права всіх національних меншин в наших батьківщинах на повний їх національний розвиток

Ми сподієимося, що наші майбутні незалежні парляменти забезпечать ці права меншин коституційним законом". Слідують підписи учасників.

Крім цих важливих устійнень, учасники паризької конференції передискутували питання координації спільних виступів перед зовнішніми чинниками, зокрема в справах, які заторкують спільні інтереси цих

(Закінчення на стор. 3)

Совєти засудили на смерть партійного діяча

Москва. — Агентство Асошіейтед Пресс інформує, що совєтський суд засудив на кару смерти високого партійного діяча, комуніста в Узбекистані, колишнього першого секретаря Бухарівського району за перекупство і розкрадання державного майна.

Поінформовані особи в Москві кажуть, що це мабуть перший випадок покарання смертю через розстріл члена компартії вищої ранги, бо звичайно таких засуджують на тюремні реченці.

Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило, що Абдувахід Карімов знеславив свій партійний квиток, довірену йому позицію і брав високі хабарі від різних осіб за дрібні чи більші послуги, не зголошував цього нездорового і незаконного явища до вищих партійних чи урядових органів, а отримані гроші й речі привласнював собі для приватного використовування.

ТАСС далі інформує, що смертний вирок винесла юридична колегія Верховного суду СССР в Москві. В інформації не сказано однак коли буде виконаний смертний вирок. Карімов був знятий зі свого посту в 1984 році і вже тоді говорилось в інформаціях, що він буде поставлений перед суд і відповідатиме за кримінальну діяльність. Центральний Комітет КПСС прийняв резолюцію в минулому році, тобто вже за владування Міхаїла Ґорбачова, що суди зобов'язані і повинні гостро карати партійних діячів, які допускаються порушення законів і привласнюють собі державне майно . У вересні минулого року засудили також міністра вовняної продукції Вахбозана Усманова, також за коррупцію, але жадного повідомлення про виконання вироку смерти не було. Три роки тому засудили і розстріляли керівника великого універмагу в Москві, також за корупцію і привласнювання майна.

Від часу, як М. Ґорбачов став генеральним секретарем ЦК КПСС, в березні 1985 року, він зокрема в Узбекістані провів широку чистку серед партійних кадрів.

Совєтська газета написала про Р. Свистунова

Ню Йорк. — Як уже інформовано, 27-го травня в Швецію перелетів на літаку АН-2 24-річний громадянин СССР Роман Свистунов і попросив політичного притулку.

З цього приводу газета „Совєтская Россія" в числі з 30-го травня надрукувала довшу вістку під заголовком „Ведеться слідство", яка присвячена справі Р. Свистунова. Ось що пише автор вістки М. Ніколаєв:

„Вчора було опубліковане повідомлення ТАСС, з якого стало відомо, що 27-го травня перелетів у Швецію на літаку АН-24 Свистунов, який був звільнений два роки тому з Аерофлоту. В свій час Свистунов закінчив Білоруське летунське училище цивільної авіяції і працював другим пільотом на АН-2 в Миколаївському об'єднаному авіяційному загоні.

Два роки тому він пішов з авіяційного загону, не працював, вів паразитичний спосіб життя. Напозичав у знайомих кілька тисяч карбованців. Народний суд вимагав від нього повернути гроші, і тоді Свистунов втік з Миколаєва і опинився у Прибалтиці. Там він розшукав летуна Кузьміна, з яким разом вчився, і сказав йому, що він перебуває на вакаціях.

Два дні Свистунов, як кажуть, терся серед льотчиків, ходив всюди, розпитував, одного разу навіть попросився в полет, але, звичайно, дістав відмову. Від злочинного пляну, Свистунов не думав відмовлятися. Використавши знайомство з другим пільотом, своїм однокурсником, він рано вранці обманним шляхом проник на літак. О п'ятій годині ранку йому вдалося включити мотор і піднятися в повітря. Пального було мало, і АН-2 сів на воду поблизу острова Ґотлянд".

Свою вістку автор закінчує такими словами: „Як відомо, совєтська сторона звернулася до шведських властей з просьбою видати злочинця, а також повернути літак і майно, що знаходиться на ньому. Створена комісія для розслідування події".

Покищо шведський уряд не відповів на просьбу совєтів видати „злочинця" і навряд чи видасть Р. Свистунова.

ОЧІКУЮТЬ ВАЖЛИВИХ РІШЕНЬ У ВЕНЕЦІЇ

Венеція, Італія. Кореспонденти, які супроводжають президента Роналда Регена у його подорожі до Італії, де він й інші його найближчі співробітники братимуть участь в нарадах голів сімох індустріяльних держав, інформують про поставу Президента ЗСА і цілої делегації до справ роззброєння, зокрема зрушення з місця переговорів про підписання договору З'єднаних Стейтів Америки із Совєтським Союзом про зменшення продукції і відтягнення з Европи ракет середнього засягу з атомовими головками.

Підписанням такого договору зацікавлені також більшість европейських держав, головно тепер, коли Бонн, а зглядно західньонімецький уряд канцлера Гельмута Коля і німецький парлямент, „прочистили" шлях для продовження розмов і відбуття чергової евентуальної зустрічі на верхинах між Р. Регеном і совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим можливо ще в цьому році.

В окремій заяві Президента, яку прочитав представникам засобі масової інформації речник Білого Дому Марлін Фітсвотер говориться, що З'єднані Стейти Америки особливо задоволені одностайною поставою до справи роззброєння членських держав Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) яка простелює шлях до історичного підписання першого, того роду договору, який може забезпечити майбутнім поколінням мир на довшу мету. Західні альянти присвятять цій справі дещо більше уваги під час нарад у Венеції, а потім на окремих нарадах міністрів закордонних справ країн НАТО, які відбудуться безпосередньо після конференції сімох індустріяльних держав. М. Фітсвотер не закривав факту, що існує ще багато перешкод, які уряди ЗСА і СССР мусять осунути перед підписанням договору, але, враховуючи існуючу тепер політичну атмосферу і добру волю обидвох сторін, треба вірити, що усі справи будуть полагоджені позитивно.

Президент Р. Реген особисто не зустрічався ще з кореспондентами після приїзду до Венеції, бо його ціллю було відпочати у старовинному замку на передмісті Венеції перед тяжким наступним тижнем, виповненим нарадами, приватними розмовами і зустрічами та його авдієнцією у Папи Івана Павла II, запланованою на суботу, 13-го червня в Римі. Під час цієї зустрічі Р. Реген і Папа Римський також застановлятимуться над справою роззброєння, тобто зменшенням до мінімуму нуклеарної зброї, ситуацією на Близькому Сході, війною у районі Перської затоки, Польщі і приїзду Святішого Отця до ЗСА у вересні цього року.

Покищо президент Р. Реген відпочиває в повному розумінні цього слова і доступ до нього мають тільки Перша Лейді Ненсі Реген і вже згаданий М. Фітсвотер, який виконує функцію зв'язкового між Президентом і „зовнішнім" світом.

„Нова" концертуватиме в Нюарку

Нюарк, Н. Дж. — Українська Музична Фундація влаштовує концерт камерного ансамблю „Нова", який відбудеться в неділю, 7-го червня ц.р., в годині 5-ій по полудні в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні, Н. Дж., при 140 Проспект авеню.

Цей ансамбль є заступлений інструментами: фортепіяно, скрипка, віоля і чельо. Піяністка Лариса Крупа, яка закінчила з відзначенням Український Музичний Інститут Америки і також дістала диплом з відзначенням в Піболі консерваторії, де додатково здобула маґістерку, є музичним керівником ансамблю „Нова". Всі виконавці цієї музичної групи мають за собою високі професійні студії і успішний концертовий досвід.

В програмі „Нова", крім світової музичної літератури, є твори українських композиторів Василя Витвицького і Антона Рудницького.

Ансамбль „Черемшина" виступить на Фестивалі в Ню Джерзі

Ансамбль „Черемшина" з Монтреалю виступить на концерті Українського Фестивалю в суботу, 13-го червня, в Ґарден Стейт Артс Центрі в Голмделл, Н. Дж. Програма включає також виступ інших українських вокальних і танцювальних ансамблів.

Помер ген. В. Филонович

Міннеаполіс. — У середу, 3-го червня ц.р., тут на 94-му році життя помер сл. п. поручник армії Української Народної Республіки Василь Филонович.

Панахида за спокій душі Покійного була відправлена тут у п'ятницю, 5-го червня, о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Вошбирн МекРіві. Заупокійна похоронна Служба Божа була відправлена у суботу, 6-го червня, в українській православній церкві св. Юрія Переможця.

Відбудеться курс грання на бандурі для інструкторів

Дітройт. — Українська Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка влаштовує курс гри на бандурі для інструкторів, який відбудеться в днях 24-го до 28-го червня ц.р. тут на оселі „Діброва". Кошт курсу — 85 дол.

Програма курсу включає: кобзарське мистецтво, бандурознавство, методика групових зайнять, розбудова репертуару як тримати себе на сцені та індивідуальна гра і техніка. Інструкторами будуть: Петро Китастий Микола Дейчаківський, Марко Фаріон, Віктор Китастий та Ігор Махлай.

Приймаються тільки учасники, які мають щонайменше 16 років, добре володіють українською мовою, читають ноти та є заавансованими інструменталістами. Кількість учасників обмежена до 12 осіб, тому слід негайно голоситись на адресу Ірини Китастої: 16511 Riverside, Livonia, Mich 48154; tel.: (313) 591-1942.

В АМЕРИЦІ

У СТОЛИЦІ ТЕКСАСУ Остині законодавці цього стейту закінчили одну з найбільш критичних сесій стейтової леґіслятури. Застій був спричинений конфліктом між законодавцями стейту та губернатором Биллом Клеменсом у справах стейтового оподаткування. Спеціяльну сесію леґіслятури скликано знову на 22-го червня ц.р. серед побоювань, що школи Тексасу не будуть мати можливости відкритися, як було заплянувано у серпні, якщо новий бюджет не буде ухвалений до кінця липня ц.р. Це вперше від 1961 року, що леґіслятура Тексасу закінчила свою звичайну сесію без ухвалення бюджету.

З 1-ИМ ЛИПНЯ Ц.Р., як заявляють урядники Департаменту транспортації, увійде в силу закон про те, що водії вантажних авт матимуть право тільки на один дозвіл їзди Коли кілька років тому перевірка випадків вантажників виявила, що 44 водії, які були причиною цих випадків, мали 63 дозволи їзди, 98 суспендованих дозволів, 104 попередніх випадків і 456 порушень транспортового руху. Закон передбачає грошові покарання переступників до 5,000 дол. та до 90 днів тюрми.

ДВА ДНІ ПІСЛЯ ТОГО, як у Скокі, передмісті Чикаго, відкрито пам'ятник жидівським жертвам голокосту, спотворено його написом „брехун" та розмальовано свастиками. Поліція Скокі та Чикаго не має жадних інформацій в цій справі. Пам'ятник споруджено за проєктом Едварда Чесни з Дітройту, після трирічної збірки комітету тих, що вижили голокост. Американсько-жидівський комітет, Римо-Католицька архидієцезія Чикаго та Церковна федерація великого Чикаго оголосили 1,000-долярову нагороду за інформації, які уможливили б притягнути до відповідальности винних.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ВІРУСУ АІДС серед людей, які вживають наркотики дожильно, продовжується, не зважаючи на те, що були невеликі успіхи у переконанні наркоманів, щоб оминали заражених голок. Біля 750,000 американців є прямо наражені на інфекції вірусу через вживання дожильних впорскувань наркотиків, заявив д-р Дон Де Жарле з Нюйорського стейтового відділу Служби зловживання субстанціями.

У СВІТІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА Каспар Вайнберґер оправдується, що він, насвітлюючи відносини в Північно-Атлантійському Оборонному Союзі (НАТО) і перестерігаючи перед загрозою захитання бойової сили тієї дуже важливої і потрібної установи, цілком не мав на думці вмішуватись до внутрішніх чи виборчих справ у Великобританії. Зрештою він, чи його помічники, виступаючи в Европі і ЗСА, не згадували по імені британської Лейбористської партії, яка, опанована тепер скрайньолівими елементами, своїми експериментами у політиці й обороні дійсно може нанести чималих шкод для НАТО. Політичні спостеріачі і кореспонденти звертають увагу на можливість перемоги Лейбористської партії у парляментарних виборах, яка наголошує у своїй передвиборчій політичній плятформі економічні справи, зокрема безробіття і соціяльне забезпечення. Також цілком непотрібно, на думку коментаторів, президент Роналд Реген позитивно висловився в користь теперішнього прем'єр-міністра Маргарет Тачер і британці потрактували це як вмішування у виборчі справи Великобританії. Треба сказати, пишуть британські газети, що популярність Р. Регена у Великобританії невелика і тому йому не слід було займати становища.

У БЕЙРУТІ ПОХОВАЛИ з великою участю війська, поліції і народу, вбитого розривною бомбою прем'єр-міністра Рашіда Карамі. Домовину несли на плечах вояки реґулярної урядової армії вулицями міста Тріполі, де народився і виростав Карамі. Приблизно 100,000 осіб брали участь у похороні відомого довголітнього політичного діяча, прем'єр-мініста на протязі 13 років, мусулманина, який вважав, що тільки ливанці мають право і можуть вирішити свої внутрішні справи. В останньому часі він схилився до думки, що значну допомогу ливанцям можуть дати сирійці, які втримують на ливанській території значні військові частини, головно в долині Бекаа.

ІТАЛІЙСЬКА ПРОВІДНА політична партія християнських демократів, яка безперервно стояла при владі 20 років після Другої світової війни, пов'язала свою передвиборчу кампанію з релігією, зокрема з Римо-Католицькою Церквою. Джуліо Андреотті, один з популярних серед народу політиків, заявив недавно на одному передвиборчому мітінгу, що італійський нарід, зокрема виборці не мають великого вибору: якщо голосуватимуть за лівих, приспішуватимуть прихід комуністів до влади; якщо голосуватимуть за християнських демократів, скріплюватимуть Церкву і релігійні вартості, за які ця партія заступається. Очевидно, соціялісти, ліберали, республіканці й інші закинули лідерам Християнсько-демократичної партії, що вона шукає таким способом підтримки Ватикану, речники якого обіцяли не вмішуватись до виборчих справ, якщо моральні вартості не будуть загрожені. Парляментарні вибори в Італії, як відомо, відбуватимуться 14-го і 15-го червня цього року.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАДЛ РЕҐЕН і Перша Лейді Ненсі та інші близькі співробітники Президента, прибули до Венеції для участи в конференції сімох індустріяльних держав. На летовищі у Венеції Президента Р. Регена й американську делегацію вітав прем'єр-міністер італійського тимчасового уряду Амінторе Фанфані. Тому, що наради голів індустріяльних держав розпічнуться у понеділок, 8-го червня, Президент ЗСА матиме досить часу для відпочинку, ведення розмов на вищому рівні, приватної авдієнції у Папи Івана Павла II, яка запланована на суботу, 13-го червня. Участь у конференції братимуть такі держави: ЗСА, Великобританія, Франція, Італія, Західня Німеччина, Японія і Канада.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заглушування — новий прояв „ґласности"

Офіційні речники Адміністрації президента Роналда Реґена повідомили, що два дні після припинення заглушування радіопередавання „Голосу Америки", совєтська заглушуюча апаратура була скерована на чотири головні західньоевропейські радіопередачі, а саме „Дойче Веллє" (німецька хвиля), Сі-Бі-Сі з Лондону і дві радіостанції з Мюнхену „Вільна Европа" і „Радіо Свобода", які є сіллю в оці совєтських урядових пропаґандистів і проти яких офіційно совєтські речники ведуть неперебірчиву боротьбу від довгих років.

Це не означає,-кажуть речники Адміністрації,-що „Радіо Свобода" і „Вільна Европа" не були предметом заглушування раніше. Однак тепер совєтська „технологія" працює з подвійною силою відколи генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов вирішив, що передачі „Голосу Америки" не такі вже шкідливі для Совєтського Союзу, бо у них домінує в першу чергу економіка, спосіб життя американців, а щойно на другому місці стоять справи політики і політичні коментарі.

Два дні після совєтського припинення заглушування радіопередавання „Голосу Америки" інженери в Західньому Берліні завважили, що принаймні два совєтські заглушувачі були включені до „хору" заглушувачів передач „Радіо Свобода" і „Вільна Европа", які передають свої передачі 24 години на добу різними мовами народів Совєтського Союзу і східньоевропейських держав. Ці радіостанції, зокрема „Радіо Свобода", були інтенсивно заглушувані від початку свого передавання в 1950 році. „Голос Америки" совєти заглушували тільки тоді, як існувала напруга у відносинах між СССР і ЗСА, зокрема після 1979 року, тобто після окупації Совєтським Союзом Афганістану. Як відомо, вторгненням совєтського окупаційного війська до Афганістану був сильно розчарований тодішній президент ЗСА Джиммі Картер, який наказав зірвати з Москвою деякі культобмінні програми.

Зрештою передавання з Мюнхену було предметом кількаразових переговорів між американськими і совєтськими представниками і треба припускати, що й теперішній „демократ" М. Ґорбачов повернеться до цієї теми, як тільки потеплюють відносини між Америкою і комуно-московською імперією.

Політичні спостерігачі й аналітики, а головно знавці підсовєтської проблематики однозгідно кажуть, що „Радіо Свобода" глибше аналізує совєтські відносини. Наприклад, коли в минулому році вибухли були заворушення в Казахстані, „Голос Америки" передавав переважно інформації, отримані від кореспондентів чи пресових аґентств. Натомість „Радіо Свобода" дала справжню аналізу відносин в національних республіках з наголошенням відродження націоналізму і відкритої боротьби поневолених народів з комуністичними окупантами. Крім того вона передала своїм слухачам докладний профіль Ґеннадія В. Кольбіна, росіянина, якого Політбюро назначило на першого секретаря, усунувши перед тим місцевого кар'єриста Дінмухамеда Кунаєва.

Малколм С. Форбс, керівник мюнхенської станції „Радіо Свобода", назвав її програму „суроґатом вільної преси в комуністичних країнах", зокрема в СССР. Деякі коментатори критикують Чарлза З. Віка, директора федеральної інформаційної аґенції, якому підлягає „Голос Америки" і який, нібито, зумисне створив таку атмосферу, щоб улегшити Урядові співпрацю з Москвою. До цієї справи висловили свої думки також інші відповідальні за радіопередачі до СССР особи, які підтвердили, що 70 відсотків заглушування совєти скеровують проти „Радіо Свобода", яке у свому часі квестіонувало навіть право володіння Москви над іншими поневоленими народами і домагалося самостійности для багатьох з них.

Так виглядає ґорбачовська „ґласность" на практиці.

ТОМУ, ЩО З'ЄДНАНІ Стейти Америки і Совєтський Союз виявили зацікавлення понад шестирічною війною між Іраком і Іраном, існує можливість злагіднення конфлікту, або навіть замирення, — заявив кореспондентам заступник міністра закордонних справ Іраку Висам аль-Загаві. Також інші іракські політики висловилися в користь замирення і тому не треба виключати, що згадувані надпотуги вже поробили заходи, щоб звести до стола переговорів обидві сторони. В Багдаді думають, що економічне ембарго проти Ірану і стримання достав всякої зброї до тієї країни, значно приспішать мирні заходи.

Михайло Кучер

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ І СЛУХНЯНІ ТУРИСТИ

II.

А ось поза лаштунками Совєтського Союзу. Москва, зрозуміло, дуже різниться від від решти Союзу. Прийшов час, коли туристів Заходу вже пускають в недавно заборонені зони, які дбайливо приготовані і прихорошені. І тому є два „СССР", один з них „Союз очима закордонних туристів". Таким туристам показують те, що на совєтській говірці називається „показуха" — від слова „показати", те, чого нема в щоденному житті. Закордонним туристам показують Новодівичий монастир, дозволену частину Кремля, церкву на Коломенському, Ясну Поляну, маєток письменника графа Л. Толстого, пушкінські місця, Суздаль, Володимир, Псков, Ярослав... Це, що не було обезличене, що викликає захват, і що не належить совєтській епосі.

Закордонних туристів возять у добрих автобусах, вони обідають у колишніх чернечих трапезних, відпочивають у спеціяльних готелях під захистом служби каґебістів, паряться у славних фінських лазнях (банях) з жіночою обслугою, їх возять на „тройках" з „бубенчиками" — маленькими дзвониками, вони слухають оперних театральних „циганів".

У старих „горніцах" (покоях) томляться в сарафанах комсомолки, зображать „народ".

Туристи обідають в — „избушках" — хатках з фолкльорними дореволюційно одягненими слугами. Кельнерок тоді не було. Їжі і пиття вбрід, але такої ніколи не бачить основне совєтське населення.

Інтуристам показують уламки колишньої Росії, монастирі, де недавно п'яні комсомольці з кулеметів розстрілювали ікони і фрески, келії ченців, з яких недавно виводили ченців на розстріл, де також недавно тримали малолітніх злочинців, реставровані панські садиби (усадьбы) часів Турґенєва. Показують стару реставровану Росію, якої вже ніколи не буде. Але ось „будь ласка не дивіться туди. Там нічого цікавого". Там запорошені крамниці для місцевого населення. Полиці порожні, але не зовсім. На них ніколи не бракує пляшок горілки, але вона не з зерна, не з картоплі, вона з нафти: і на місцевому говорі називається бормотуха. Туристам того не показують, їм показують минуле і чути захоплені вигуки „gorgeous", „marvellous".

Ось американська туристка, не будемо казати кільки їй років. Повіки у неї фіолетові і довгі штучні вії та неможливо кольорова спідниця-міні, від якої не в силі відвести очі комсомолка-ударниця, яка в „кокошніку" репрезентує „нарід".

Американка вчила російську мову і тепер її вживає „kogda you'll come back domoi..." француженка щохвилини, заглядаючи в розмовник, стогне: „как мило". Французька мова має постійний наголос на останньому від початку слові і тому виходить не мило, а мило, але хто тим журиться?

А ще недавно совєтських пролетарських дипломатів вчили у книзі „Правила хорошего тона" 1889 року. Там було сказано як і скільки дами на прийняттях мають носити дороге каміння, були три способи допомогти дамі сісти до карети, як увійти до вітальні, як уклонитися, почати „світську розмову. Дуже багато „як". Але тоді у „страшні" часи царського режиму дипломати царя не займалися шпигунством.

Напередодні тисячоліття помітні деякі зміни становища совєтської влади до Ватикану і до релігії взагалі. Цілком певно — це зміни тактичного характеру, але вони є. В урочистості відзначення тисячоліття очевидно зацікавлений і московський патріярхат.

У минулому році пресовий аташе совєтської амбасади в Римі взяв участь в авдієнції, влаштованій Папою для працівників преси. Так сталося вперше і напевно це мало політичні мотиви.

У квітні м.р. в Римі була делеґація совєтських журналістів — дев'ятеро членів. Це була ревізита на запрошення італійської журналістичної федерації. Совєтські журналісти виявили бажання зустрітися з Папою. Зустріч відбулася в „атмосфері сердечної приязні". Папа промовив російською мовою — це була імпровізація, згадав „велику російську літературу", цитував (!) Толстого і Достоєвського та підкреслив значення культури для справи миру. Після авдієнції ватиканське радіо мало інтерв'ю з головою совєтської делеґації. Виявилося, що совєтські журналісти „не так уявляли собі Папу". Щось подібного в минулому сказав після розмови з Папою зять Хрущова — „Папа не кусаєтьcя!". Ця „глибока" думка тоді обігла цілу західню пресу.

У згаданих подіях напевно можна вбачати „нову еру" Ґорбачова.

Також минулого року директор Інституту атеїзму при совєтській Академії наук дав інтерв'ю католицькому тижневикові „Famiglia Cristiana" — наклад один мільйон примірників. Було сказано: якщо Папа хоче відвідати католиків в СССР — нехай приїде. Ми цінимо працю Папи для миру.

Віктор Ґородач, дирек-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „безвартісну" нашу літературу

Минулого місяця, коротко перед традиційним Українським Фестивалем в Ню Йорку, серед оголошень у нашому щоденнику прочитали ми таке, що невідомо було чи сміятися, чи плакати. Наш відомий і шанований громадянин та власник крамниці проголосив випродаж українських книжок по 25 центів. Ще і заохочував закликом: „Приходіть з мішком і забирайте!"

Ми читали і ставили собі питання: „Чи справді наша книжка вже так обезцінена, так не представляє ніякої вартости?"

Але справді, не лише ця одна крамниця хоче позбутися українських книжок, яких ніхто не купує. Знаємо, що інші в яких находяться ще українські видання ніяк не могли б втриматись на поверхні як книгарні і українські книжки в них — це лише „додаток" до меду, грибів, ниток до вишивання чи цукерків.

„За українськими книжками майже ніхто не питається і вони тільки займають місце на поличках," — чуєте часте виснення.

І тому тепер, коли підготовляється видання будь-якої книжки, писаної українською мовою, навіть коли є на це конечні фонди, то стає руба питання, як великий має бути наклад і хто та де буде цей крам переховувати.

А скільки літературних творів українською мовою побачило світло денне в останніх роках? Здається, що дуже мало. Звичайно появляються збірники, реґіональні видання, альманахи, час від часу малі збірники поезій і це все.

Правда, меншає також з кожним роком число україномовних літераторів і охочих писати по-українськи, коли так мало є зацікавлених людей українською книжкою. Коли поспитаєте таких, які належать до цієї скромної групи літераторів, чому не пишуть і не видають своїх творів, дістанете відповідь: „Для кого і за що..." Цей сумний факт потверджує остання стаття у „Новому Шляху" про літературний вечір товариства українських письменників „Слово" в Торонто.

Читаємо і очам не віримо. В цій Канаді, що її звичайно, дають нам як приклад розцвіту українського життя і культури, на вечорі, в якому шість авторів читало зразки своєї прози, була лише... горстка людей, майже виключно, як звичайно, старшого віку. Так пише автор репортажу, сам літератор, І. В. Монастирський, і це дає йому причину до застанови, що і нас призвела до сьогоднішніх не надто веселих міркувань про обниження вартости української літератури.

І. Монастирський стверджує, що справа не в цьому одному вечорі, а в постійному ігноруванні рідної культури, зокрема в літературній формі, не зважаючи на „квітуче українське організаційне життя".

І саме він вказує на це блудне коло, жертвою якого паде тепер українська література. Він пише: „Можливо, що не маємо тут великих талантів і визначних творів, які могли б заімпонувати суспільству. Однак воно утримує культурну творчість на такому пісному хлібі, що годі сподіватись її буйного росту".

Коли взяти до уваги щораз менше число тих, які читають свобідно українською мовою, то цей „пісний хліб" ніяк не має виглядів дістати „омасту".

Яка, отже, доля української книжки в діяспорі? І які вигляди цього модного тепер клича про „вічну українську діяспору" без існування української культури, якої таки головним речником є завжди література?

А все ж хочеться і в цій проблемі шукати за ясними променями. Є ще і сьогодні терен, на якому українська книжка має пильного читача. У нас на руках лист нашого молодого і пильного дописувача до „Свободи" і „Юнака" Корнелія Шмулика із Бразилії. У ньому він пише з якою тугою ці молоді люди вичікують там кожного числа журналу, кожної української книжки і як ходить вона з рук до рук. „Просимо, не забувайте про нас", — кінчає він свого листа.

То може, однак, є ще надія для українського друкованого слова?

О—КА

ВСУПЕРЕЧ ОПОЗИЦІЇ Адміністрації президента Роналда Реґена, Палата Репрезентантів переважаючою кількістю голосів схвалила закон, що зобов'язуватиме коментаторів засобів масової інформації висвітлювати громадські спірні питання й представляти протилежні погляди. Це рішення видвигнуло на денне світло арґументацію обидвох сторін: коментатори твердять, що це непотрібне та несправедливе втручання у свободу вибору їхніх програм, а сторонники цього закону доказують, що багато менше число людей має доступ до крайової мережі хвиль етеру, як до преси і цей закон, є потрібний для забезпечення поглядів меншин в радіо та телевізії.

Андрій Бук

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

II.

Департамент рільництва подає, що врожай пшениці за останні два роки зменшився на 50 відс., молочних продуктів на 40 відс., тютюну 75 відс., зросли кукурудза і ячмінь 40 відс. і соя 25 відс. Цього року врожай буде ще гірший через горяч і посуху. Тому секретар фінансів Бейкер домагається збільшення кредитів для фармерів перед банкрутством і для збільшення продукції кукурудзи і сої. СССР найбільший сьогодні імпортер зерна на світі через поганий врожай (гостра зима-морози) купив 4 мільйони тонн пшениці і кукурудзи, а до кінця року буде потребувати ще 20 мільйонів тонн з ЗСА по зниженій ціні (Канада і Арґентина протестують). Виглядає, що поданий Тассом минулорічний урожай 210 мільйонів тонн був зфабрикований, а може робить запаси на випадок світової завірюхи.

Ціни на нафтові продукти в дальшому будуть звишкувати, головно літом-осінню. Департамент промислу повідомляє, що запаси газу і бензини меншають, нині, — найменші за останні роки із-за катастрофального зменшення продукції. Експерти твердять, що за наступних п'ять років продукція нафти у ЗСА впаде до двох мільйонів барилок денно, бо тяжко знайти нові — корисні джерела — поклади, і вони закоштовні. Шукання і продукція однієї барилки нафти коштує 17 дол. у той час, як в Савдійській Арабії одного дол. Сьогодні ЗСА імпортують 40 відс. нафти, а за два роки запотребування має зрости до 55 відс. Президент хоче збільшити продукцію нафти на один мільйон барилок денно, щоб зменшити імпорт. Останньо світова продукція нафти — 16 більйонів барилок денно і ціни зросли до 19 дол. за барилку — найбільше ціни зросли в Европі. Імпорт зріс на один мільйон барилок денно, з чого ОПЕК експортує дві треті продукції, а ЗСА імпортують одну третю. Наступна конференція 13 членів ОПЕК-у в червні у Відні з метою дальшої продукції і підвишки цін.

У банковій системі, після конференції і ревізії, захитаного фінансового стану деяких банків (збанкрутували через несплачувані рати - відсотки відсталих країн) поширено коло діяння на забезпеченеві поліси, на участь в біржі, головно зміінних фондах, бо 33 відс. банків недомагає — виходить дефіцитом. Банки знизили відсотки на кредитових картах з 18.5 до 13.8 відс. У лютому на міжнародній конференції банків рішено якнайскорше розв'язати фінансову кризу деяких банків, бо це загрожує світовій економії. Банкова комісія у Сенаті в березні затвердило Федеральне ощадностево-позичкове забезпечення в сумі 7.5 більйона дол. на чергових два роки забезпечення банкових ощадностей. Летунські лінії (компанії) скликали конференцію з метою зменшення аварій, спізнень і відклику летів. Потрібно більше технічного персоналу, компютерських контролерів, летовищ і літаків. Плянують новий модель компюторської системи для контролі аварій. Того року зросли оплати в університетах - коледжах до 7 відс. пересічно в приватних коледжах 11,800 дол. річно, в публічних — стейтових 5,900 дол. враз з приміщенням і харчами. Державна скарбниця випускає чвертьунцієві золоті п'ятидолярівки і чвертьунцієві срібні однодолярівки з нагоди 200-річчя Конституції. Нові банкноти (паперові гроші) відкладено на кінець року, бо Федеральна рада валютних резерв хоче використати ще більше старі, нові будуть менші, твердіші більше (елястичні), пластичні.

Біржа вже десятий рік без перерви звишкує (рекорд американської біржі), і за останніх п'ять років 10 разів рекордовий торг одного дня. Останній рік вона зросла 225 пунктів, а за перший квартал ц. р. 280 пунктів (24 відс.), нині стала коливатися з уваги на стабілізацію доляра і піднесення відсоткової стопи двома банками з 7.5 відс. до 8.25 відс. Сильно активізується у біржі Японія, Німеччина й інші европейські держави, купують більйони американських дол., щоб рятувати від дальшого спаду на вартості своїх валют. Не перешкоджає ростові біржі викриття надужить І. Боского вже засудили, трьох інших і спільників з Великобританії далі слідять) і викриття афери торгу наркотиками (19 ув'язнено, з того дев'ять брокерів). Біржеві аналітики твердять, що біржа буде далі звишкувати (з малою передишкою літом) і до кінця року зросте до 23 відс., бо стала світовою. Від неї залежать біржі цілого світу, які також від останнього року звишкують. За перший квартал ц. р. найбільше зросла біржа в Торонто (27 відс.), а минулого року: в Парижі — до 49 відс., Гон-Конг 45 відс., Токіо до — 43 відс. Також не захитали економічного росту і престижу уряду афера з контрас і продаж зброї Іранові, званого „іраноґейт", всі департаменти працюють справно й успішно, роздувають до безмежности демократичний Конґрес, засоби масової інформації і всякі ліберали, переслухуючи поверх 50 свідків, підкопуючи довір'я

(Закінчення на стор. 3)

Клим Яро-Славський

ЗБАРАЖЧИНА

V.

Після програних наших визвольних змагань, польська влада зарекомендувала себе вже першого дня. Почали здирати з людей чоботи, з одного чоловіка стягав чоботи навіть сам польський старшина.

Десять літ пізніше ще ліпше пописалася польська влада. Жертвами пацифікації впало 35 осіб, у цьому числі — д-р Д. Сеник, д-р Л. Голінатий, д-р Калина, д-р Кокодинський, мгр Грицина, інж. Турянський.

„Найбільш кривавими в історії Нового Села й страшнішими за роки татарських навал були роки 1944-47, коли радянські війська вдруге зайняли село. Новосільська в'язниця була переповнена нещасними жертвами; в одних і тих самих камерах сиділи жінки, діти й чоловіки. Будинок суду став місцем страшного катування. Помордованих і постріляних голих чоловіків і жінок, на сором XX-му ст., привозили до Нового Села й скидали біля латинського костьола. Трупи лежали по кілька днів для публічного огляду, тоді вивозили їх, скидали в протитанкові ями й привозили нові жертви."

Про село Розношинці, що видало багато інтеліґенції, в цьому числі письменника Івана Смолія, написав статтю Роман Воробець.

Зупинимося над однією подією, що представляє яскравий образ Польші початків тридцятих років.

На фільварку в Розношинцях, „коли заарештованих провідних селян запряжено до кирата, обвішано бляшанками й під звуки биття, кпин й образливих вигуків „о, як виґльондайон пшеводнічонци україньцув Розношинец", заставлено їх обертати цю господарську машину, наче б вони були кіньми.... Люди, що були свідками цих знущань, на колінах повзли від фільваркової брами до палати дідича та з сльозами на очах просили його звільнити нещасних. Клятий лях збував їх сміхом, реготом." Пропускаємо деталі пацифікації з такими тортурами як биття жертв по п'ятах дошкою з повбиваними цвяхами й іншими знущаннями садистів.

„Ми сумніваємося, — кінчить свою статтю автор, — щоб такі знущання мали колись місце навіть серед диких і некультурних племен у пралісах і джунглях Африки."

Розповідь про Романове село Петро Лучка починає моттом (із вірша М. Качалуби) „Гуде луною Сапариха — Романове Село в піснях..." Автор тепло згадує священиків і цілу низку інтеліґенції, що вийшли з цього села.

Під час коли сливе всі автори розповідають про свої села, наголошуючи знущання всіх окупацій, поет Михайло Качалуба (з професії лікар, проживає у Швайцарії) в своєму спомині про Романове Село згадує погідні, а то й веселі моменти. Наприклад, пригадує собі як малим хлопчиною, коли царське військо кватирувало в його рідному селі, одного разу мати погостила вічноголодного москаля (заступника начальника військових складів) варениками. „З'їв цілесеньку миску та й каже: „Вот харашо пакушал". А мати до нас: „Наївся, трохи не лопне, а каже, що тільки покушав".

Приємно прочитати то місце, що ним автор завершує свій спогад: „Ще сьогодні пригадую собі, як я орав у полі (хоч не було мене видно з-поза чепігів), аж ось з'явився кінний загін на шляху й понеслася козацька пісня. Я витягнувся на струнко й так простояв, поки не переїхало військо. Про цей момент я потім, уже як студент писав:

Батіг на плечах застиг крісом
і босі п'яти притяглись...
Тризубом сонце ген над лісом
сміялось хлопцеві до лиць."

Корнило Ґонта, пишучи про село Синягівку й Синяву, подає що, „на околицях Синяви знайдено прикраси IX-VIII ст. до Хр."

У статті Степана Дворника про Скорики читаємо, що в цьому селі 1648 року побував гетьман Богдан Хмельницький і навіть, згідно з переказом, сповідався і приймав св. Причастя в місцевій церкві.

Терпилівка, про яку написав о. Андрій Заяць, звертає нашу увагу тим, що біля неї виявлено поховання черняхівської культури III-VI сторіч.

З невеликого села поза вчителями й абсольвентами середніх шкіл, вийшло декілька осіб із академічною освітою; деякі з них студіювали за кордоном.

З Терпилівки походить професійний актор Ярослав Геляс, сьогодні головний режисер Тернопільського обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка й народний артист УССР.

Про живописне село Черниxівці спільно написали — Володимир Бойко, Іван Мазуренко й Василь Осадчук; назва їхньої статті — спогаду „Черниxівці — Українська Швайцарія".

Красою цього села з нагоди візитації 1906 року захопився був Митрополит Андрій Шептицький. Оглядаючи панораму села з вікна парафіяльного дому, заявив, що Черніхівці — це найкраще село, яке йому будь-коли доводилось оглядати.

Про знаменні моменти цього села згадаємо за чергою.

У роках до Першої світової війни, коли галицький Крайовий Відділ, який складався з поляків, відмовив „Просвіті" державну субсидію, черниховецький дідич Володислав Федорович склав княжий дар у сумі 4,000 австрійських корон на дальше існування цього товариства.

„Підчас української визвольної боротьби Черніхівці сформували одну сотню добровольців, частину якої відряджено на фронт, а іншу частину переведено на вишкіл. По нашій програній визвольній війні понад тридцять черниховецьких вояків не повернулося додому. Вони склали своє життя в обороні батьківщини."

Гідним уваги є також те, що власниця другого фільварку, дідичка Кв'ятковська (мати Євгена, міністра в польському уряді) не допустила до переведення пацифікації в Черниxівцях, залишивши добру згадку про себе.

Подібне було в Чагарах Збаразьких, що підкреслив у своїй статті Михайло Данилевич. „Пацифікації в Чагарах не було. Командант польської поліції (українець, колишній командант австрійської жандармерії) врятував село від польських катувань".

Закінчення буде.

ЗАКЛИК

Нашим обов'язком є пригадувати нашим законодавцям про долю наших братів і сестер в Україні, які є під вражою владою Москви. Тепер є особливо важливий час, щоб всі українці писали до Президента, віцепрезидента, до своїх сенаторів і конгресменів в справі українських політв'язнів. Напишіть в обороні тих в Совєтському Союзі, про яких світ забув, а це є украніські політв'язні.

Згадуйте про недавно широко оголошене звільнення політв'язнів і так звану „гласность". Скажіть, що між тими, що були звільнені, було дуже мало українців. Пригадуйте їм, що понад 50 відсотків політв'язнів в Совєтсьому Союзі — це українці. Зверніться до них, щоб вони пам'ятали про наших братів і сестер в Україні. Доки вони не будуть звільнені, ми не можемо мовчати.

Рада Української Спадщини

Андрій Филипович, голова Екзекутиви
Галя Козак, координатор Екзектуиви.

КОЛИШНІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ дипломат в консуляті ЗСА в Мадриді, перший секретар Бернард Феннелл, був обвинувачений за те, що він під час свого пребування на дипломатичній службі в Еспанії продавав за гроші візи на в'їзд до З'єднаних Стейтів Америки для іранців. За кожну візу він інкасував 5.000 долярів, або 15.000 долярів за візу для родини. Прокуратура має свідків, які готові свідчити проти Феннелла.

Ініціятивна Група Абітурієнтів Української Гімназії Мюнхен-Карльсфельд, рік 1946

запрошує на

ЗУСТРІЧ

Товаришів і Товаришок з ВШ. П. Професорами

Рівнож до участи щиро запрошуємо кол. учнів Карльсфельдської Гімназії з Родинами

яка відбудеться

на СОЮЗІВЦІ

в суботу і в неділю, 27 і 28-го червня 1987 р.

Просимо зголошуватися і замовляти кімнати прямо на Союзівці.

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Rd., Kerhonkson, N.Y. 12446. Tel. (914) 626-5641

За додатковими інформаціями можна писати або телефонувати:

Vera Mokaniuk-Kushnir
28 Ritchie Dr., Yonkers, N.Y. 10705. Tel. (914) 423-1895

ІНІЦІЯТИВНА ГРУПА

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ:
П'ятниця, 26-го червня 1987 р. год. 6-8 веч.
Субота, 27-го червня 1987 р. год. 9:30-12 вполудне.

Для Вашої вигоди, а нашої евіденції про кількість присутніх, просимо зголошуватись на Союзівку якнайскоріше.

У світлу пам'ять С. Петлюри

Кожного року, коли надходить травень Товариство Прихильників Державного Центру УНР спільно з Українською Православною Церквою Св. Вознесіння вшановують пам'ять вірного сина української землі, Голову Директорії і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона Петлюру, який загинув від рук большевицького агента жида Шварцбарда 25-го травня 1926 року в далекому Парижі у Франції.

В неділю, 17-го травня ц.р., в українській православній церкві Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж., була відправлена Панахида по св. п. Симонові Петлюрі в 61-шу річницю його трагічної смерти. Панахиду відправив настоятель церкви о. Євген Богуславський, а йому прислуговували чотири вівтарні хлопці. Співав церковний хор під керівництвом Христини Пищимухи. Стійку з прапорами несли Товариство Прихильнків ДЦ УНР, українсько-американські ветерани і молодеча організація Пласт.

Під час Панахиди о. Євген сказав відповідне слово про колишнього Голову української держави Симона Петлюру, а хор відспівав „Христос Воскрес".

На запрошення настоятеля церкви всі парафіяни зайшли до просторої залі для вшанування національного героя Симона Петлюри і всіх тих, що життя своє віддали в обороні рідного краю.

Тут за склянкою чаю і горнятком кави та добрим домашнім печивом, що його принесли наші завжди щедрі і працьовиті сестриці Я. Каплій, А. Богдан, Я. Гавриш, Р. Дідов, К. Головко, Х. Колодка, Е. Степова, М. Юрова, М. Гай, У Слинько, яким ми сердечно дякуємо, відбулася запляннована програма з відповідною мистецькою частиною.

Свято було започатковано відігранням американського гимну. Його відіграв на піяні Іван Череута. Вступне слово виголосив настоятель церкви о. Є. Богуславський, а програму вела солістка церковного хору Раїса Дідов.

Доповідь про життя і діяльність С. Петлюри в тодішніх жорстоких царських умовах гніту і безправ'я, його участь у визвольних змаганнях та діяльність на еміграції виголосив К. Степовий.

Монтаж „Невмирущість ідеї", що його було виготовлено з творів українських письменників, присвячених св. п. Симонові Петлюрі, відчитали з відповідним мистецьким хистом Аїда Федоренко і К. Степовий.

„25-го травня 1926 року смертю мученика загинув славний лицар землі Української Головний Отаман військ УНР. Московський агент пострілом з пістоля в Петлюру влучав у саме серце українського народу. Але він помилився. Так, Петлюра перестав жити як людина, як організатор державницького руху, але він став символом. Символом ідеї української державности. Кров Петляри скріпила Петлюрівський рух і надала йому всенародного значення. Провідною зорею палатиме він завжди на перехрестях історії в бойовому поході української нації, — сказано в монтажі.

В художній частині солістка церковного хору Раїса Дідов під акомпаніямент І. Череути відспівала пісні „Думка", муз. Степового, слова Гаврилка, „Рідна мати моя", муз. Майбороди, слова Малишка і „Києве мій" муз. Шамо, сл. Луценка. За гарне виконання присутні нагородили її щирими оплесками.

На прохання Товариства Прихильнків ДЦ УНР Мейплвуду було переведено збірку на потреби бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі, яка принесла 112 дол. Усім жертводавцям, виконавцям програми та тим, що потурбувались про перекуску, декораторові сцени І. Каневському, як і тим, що взяли участь у вшануванні пам'яти Голови української держави св. п. Симона Петлюри належить велика і сердечна подяка.

Закінчено свято відспіванням національного гимну.

К. Степовий

ІЗРАЇЛЬ НЕ МАЄ амбасадора в Америці й так як виглядає сьогоднішня ситуація, то може не мати й місяцями. Призначення Меїра Росене вигасло з 1-им червня ц.р., а прем'єр-міністер Їцак Шамір та міністер закордонних справ Шімон Перез не можуть погодитись на обрання його наслідника. Застій, який сильно бентежить провідників Ізраїля, це ще один вияв існуючого імпасу у вирішуванні питань цього 32-місячного кульгаючого коаліційного ізраїльського уряду.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

трьох народів. Одною з важливих справ, яку заторкнено під час нарад, було питання організації спільного „лоббі" у Вашінгтоні силами всіх етнічних груп, що походять з Центрально-Східньої Европи, тобто українців, поляків, білорусинів, литовців лотишів, естонців, чехів, словаків, мадярів, румунів і болгар. Така спільна акція могла б принести користь тим народам, а американські чинники мусіли б з цим спільним „лоббі" рахуватися, бо воно репрезентувало б поважне число платників податків і голосів при виборах.

В тих же днях відбулася нарада Президії міжнародної організації „Де коопераціоне", до якої, крім поляків, литовців, українців (КУППО), чехів (Хартія 77), належать також і інші народи Центрально-Східньої Европи. Разом з різного роду організаційними справами прийнято остаточне рішення щодо друку органу „Аккорд" на мовах співучасників міжнародної організації „Де коопераціоне". У зв'язку з другою річницею катастрофи в Чорнобилі порушено справу спільної акції тому, що вона має довготривалі наслідки для всіх народів цієї частини Европи і тому, що уряд СССР не докладає належних заходів для допомоги населенню України і Білорусії, чим порушує постійно міжнародні договори відносно нуклеарної енергії.

Руденки...

(Закінчення зі стор. 1)

бувся в 1977 році разом із Олексою Тихим і він отримав присуд 7 років табору тяжкої праці і 5 років заслання. Його термін заслання мав закінчитися в 1989 році.

Дружина М. Руденка Раїса була арештована 15-го квітня 1981 року і у вересні того самого року засуджена на 5 років табору посиленого режиму і 5 років заслання за поширювання протисовєтської літератури і нелегальної переписки з ув'язненим мужем.

Мешканя Руденків у Києві було сконфісковане в часі їхнього ув'язнення.

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого й Незабутнього
ЧОЛОВІКА І БРАТА

бл. п.

МИКОЛИ АНДРЕ

буде відправлена

ПАНАХИДА

за спокій Його душі

у суботу, 20-го червня 1987 р. о 12-ій год. дня на українському православному цвинтарі при церкві св. Андрія Первозванного у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Друзів і Знайомих просять прийняти участь

і далі горем прибиті:
дружина — ДАДА АНДРЕ
та брат — ВІКТОР з Родиною

Економічний...

(Закінчення зі ст. 2)

до своєї держави-гегомона вільного світу та компромітуючи при тому самих себе.

„Економічна війна" між Японією і ЗСА продовжується. Накладена Президентом, під кінець березня, несподівано 100 відс. ембарго, вартости 300 мільйонів дол. проти японського імпорту, під тиском комерційного департаменту і демократичного Конгресу, який є під впливом американсько-жидівського „табу" (можливо, що був загрожений більше жидівський як американський бизнес) далі, не зважаючи на відвідини прем'єра Накасоне і обіцянки Президента, що ембарго знесе 15-го травня, Президент продовжив до кінця травня. Коли скінчиться невідомо. Сам Накасане не говорив правди, кажучи, що японський Центральний Банк знизив відсоткоку стопу і уряд зменшить експорт, одним словом стріча завела — вийшла неповажно і розчарувала економістів світу. Нині уряд Японії переводить ґрунтовну ревізію своєї економіки, не виключене, що знизить далі відсоткову стопу та зменшить експорт, бо весь світ зайняв вороже становище до Японії через інфільтруючу економію, нечесний торг і недотримання умов. Франція ліквідує японські фірми, Великобританія — японські банки, забезпечневі компанії та викидає 58 японських підприємств, тому що не імпортує їх продуктів, члени Европейського спільного ринку стримали доставу японських компюторів. Виглядає на велику міжнародну пресію проти Японії. Останньо популярність Накасоне захиталася (26 відс.) через пропозицію піднести 5 відс. торговельний податок (народ і конгрес противиться), торговельний дохід в березні впав на 50 відс., правдоподібно в червні, після економічної конференції сімох економічно сильних держав у Венеції, де зревідують економіку, узгіднять валюту і торгівлю — і можливо Накасоне зрезигнує. Назагал Японія ставиться з респектом до Америки, як гегемона світу і її динамічної економіки, не зважаючи на дефіцитовий бюджет і торговельний дефіцит балянсу, — головно через постійний ріст технології і населення.

До речі, є різниця між доляром сучасним, а 1970-их років, тоді була фіскальна світова проблема, сьогодні є фундаментальна і незбалянсована. Останньо доляр зачав дещо стабілізуватися. Дирекція Федеральних Резерв наразі не міняє монетарної політики, але відбуває частіше засідання чотирьох департаментів (раніше, щодва місяці). Останнє засідання минулого тижня секретне — без комунікату, так, що вкоротці може прийти до радикальної зміни. Сити Банк і Чейс Мангатан банк уже трьома наворотами протягом п'ятьох тижнів піднесли відсоткову стопу з 7.5 відс. до 8.25 відс., морґеджові відсотки зростають (10.5 відс.), зростають ціни-інфляція, не виключене, що буде піднесена „дискантова" стопа, чого домагається від шістьох місяців голова Федеральних Резерв Пол Вокер, який твердить, що американці більше споживають і видають, як продукують і заробляють, що грозить рецесією. Секретар фінансів Бейкер твердить, що доляр ще сильний. Голова Конгресової комісії Д. Ростенковскі і директор бюджету І. Міллер пропонують 8 більйонів дол. нових податків, щоб зменшити дефіцити — Конгрес згідний — Уряд воліє впровадити (народну) державну льотерію. Назагал економіка сильна: замовлення, затруднення і продукція зростають. Европейські держави — 12 членів Европейського Спільного ринку відбули 23-го, 25-го березня в Римі спільну конференцію в справі торгівлі, гіперпродукції і великих запасів фармерських продуктів та рішили надвишку відступити по зниженій ціні відсталим країнам і створили Спільний европейський торговельний центр. Минулого року Канада експортувала 11.8 мільйона авт головно до ЗСА, які випродукувала дешево в Азії (Південна Корея) і продала по нижчій ціні. Цього року доставить до ЗСА природного ґазу на загальну суму 1.9 більйона дол. і хоче накласти податок на імпорт американської кукурудзи. Великобританія знизила „дискантову" стопу до 2 відс., а банки відсотки з 2 до 10:5 відс. „Брітіш Петролеум" злучилася з Амерікен Стандарт Ойл і створила найбільшу в світі нафтову компанію. Уряд в березні випустив серію чотирьох золотих монет під назвою „Британія": одна десята, половини і одної унції 24 каратів золота. Ціна буде залежна від ринкової ціни золота. Франція знизила „дискантову" стопу з 8 до 7.75 відс. У лютому підписала однобільйоновий доляровий торговельний договір із СССР. Норвегія збільшила в січні продукцію нафти на один мільйон барилок денно — найбільше від 16 років, а в лютому і березні зменшила на 8 відс., щоб допомогти ОПЕКві піднести ціни на нафтові продукти. Міжнародний монетарний фонд остеріг Ізраїль перед великою підвишкою платень, що захитає контролю інфляції. Нині Ізраїль купив у ЗСА велику кількість залізних штаб для бетонової конструкції.

Південну Африку під натиском ЗСА покидає щораз то більше компаній — дотепер покинуло 96. Останньо зірвав торговельні взаємини Ізраїль, найбільший доставець зброї. Індія хоче купити в ЗСА супер компютори — Уряд зволікає, щоб їх ця країна не перепродала СССР. У Перу викрили нові поклади золота — вартости .6 більйона дол. Уряд сподівається 25 мільйонів дол. річного зиску. Південна Корея купує у ЗСА пшеницю, літаки Боінг та компютори на суму 100 мільйонів дол. За минулий рік мала 7 більйонів дол. зиску на торзі з ЗСА. Валюти Кореї і Тайвану нарівні з американським доляром. Сьогодні уряд впливає на Америку, щоб збільшила компетицію і хоче відплатитися за допомогу в відбудові економіки. Мехіко у великих економічно-фінансових клопотах: 100 більйонів дол. дефіциту, інфляція 55 — відс. безробіття — 40 відс., торговельні стосунки не помагають, робітник заробляє денно 3 доляри (1981 року 24 пезів рівнялось одному долярові. Бразилія має 110 більйонів дол., дефіциту, інфляція 65 відс., ціни зросли до 22-ох відс. ціни на каву сильно впали, через дев'ять місяців не встані платити навіть відсотків від 70 більйонів дол. позичок. Мехіко заборговане в Міжнародному Монетарному Фонді, Світовому банку і сумою 80 більйонів дол. приватним банкам (в тому 25 відс. американським).

У Югославії — зворушення — протести. Робітники покидають працю через знижені заробітні платні та піднесені ціни на продукти і харчі. В Польщі знову піднесені ціни: на нафту, масло 25 відс., папіроси, алькоголь 20 відс. і харчі. Народ, робітники „Солідарности" і урядові юнії та костьол протестують, уряд не встані платити навіть відс. від 20 більйонів дол. дефіциту. Президент Реґен у лютому зніс торговельне ембарґо, бо уряд відкликав вийнятковий стан. У СССР М. Ґорбачов з новим роком впровадив приватну торгівлю. У Москві відкрито сотню крамниць, перед якими великі черги людей. ТАСС перший раз за весь час подав, що зросли ціни на алькоголь, мануфактуру, папір і харчі, а Ґорбачов сказав, що на черговий рік врожай буде 232 мільйони тонн зерна і що совєтська економія за 1986 рік зросла 4 відс., (двічі більше від американської). Західні експерти сільського господарства здивовані, бо це перший раз за існування совєтського „раю" подається зазделегідь врожай. Тепер Ґорбачов відвідує свої республіки і сателітів, пропагуючи „гласність", „новий радянський народ", нові економічні і „демократичні" реформи, які сателіти сприймають холодно і з резервою.

Китайська Народна Республіка масово експортує нафту, (щоб знизити дефіцит), на якій втратила 3 біл. дол. через низькі ціни. Загальна народна продукція впала до 9 відс. Китайська телевізійна сітка договорилася з американськими компаніями телебачення на каблеву сітку, щоб передавати повні 24 години до Китаю: комерцію, рекляму, коментарі і розвагу. Дотепер лише СІ-Бі-СІ мала каблеву сітку. Тепер в Китаї поверх 80 мільйонів апаратів телебачення, з чого 20 мільйонів кольорових. Річна продукція по 10 мільйонів, денно слухає поверх 500 міл. Цього року 20.000 китайських студентів студіює у ЗСА. Торговельний обмін з року в рік зростає (минулого року 8 більйонів дол.). Останньо залицяється туди Японія. КНР за останніх п'ять років вийшла на п'яте місце у світі в доставі зброї, амуніції, літаків до Африки, Азії, і Близького сходу. Іранові і Іракові продала їх за один більйон долярів. Цього року випускає торговельні картки для чужинців — відвідувачів.

ПЕНТАҐОН ПОВІДОМИВ Конгрес про продаж для Колюмбії американських гелікоптерів типу ЮГ-60 „Блекгок", що їх вживатиме армія у боротьбі проти торгівців наркотиками. Якщо не буде спротиву в Конгесі, Колюмбія зможе закупити гелікоптери по зниженій ціні шість гелікоптерів військового типу зі зброєю на борті за 36 мільйонів долярів.

Ділимося сумною вісткою, що 30-го травня 1987 р. в Чикаґо, Ілл. відійшов у Вічність

бл. п. д-р

Александер Радивил

нар. 14-го червня 1903 року.

В смутку остались:
дружина — МАРУСЯ
доньки —
ЗІРКА з мужем ЙОСИФОМ ТЕНТА
ОРИСЯ з мужем ДАНОМ КУЗИК
сестра і брат в Австралії
трьох внуків
ближча і дальша Родина

Центральна Управа Організації Державного Відродження України та Адміністрація Оселі ім. Олега Ольжича

у великому смутку повідомляють Членів ОДВУ ІБО та Друзів у Франції й усе Українське Громадянство, що в суботу, 30-го травня 1987 р., несподівано відійшов до Свого Творця Небесного на 75-му році свого трудолюбивого життя

сл. п.

ІВАН СТАРЕЙКИЙ

довголітній член Української Національної Єдности у Франції, а після приїзду до Америки Організації Державного Відродження України й відданий працівник на Оселі ім. Олега Ольжича.

ПАНАХИДА у вівторок, 2-го травня 1987 р., в церкві Непорочного Зачаття П. Д. Марії в Аллентавні, Па.

ЗАУПОКІЙНА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ в середу, 3-го травня 1987 р., год. 2-га по пол., в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й. і похорон на цвинтарі.

•

Замість квітів проситься складати на „Українське Слово" в Парижі або Гарвардський Проєкт Тисячоліття Християнства в Україні.

•

Опечаленій Вдові й усій Родині висловлюємо співчуття з глибин наших сердець, а по Покійному нехай залишиться **ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!**

З великим смутком повідомляємо Приятелів, Знайомих і все Українське Громадянство, що дня 3-го червня 1987 р. на 94-му році життя відійшов у Вічність

наш Дорогий Друг і Побратим

сл. п. ген. поручник

ВАСИЛЬ ФИЛОНОВИЧ

ПАНАХИДА за спокій Душі Покійного у п'ятницю, 5-го червня 1987 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Washburn McReavy при 200 Central Avenue, Minneapolis, Minn.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА відбудеться в суботу, 6-го червня 1987 р. о год. 11-ій ранку в українській православній церкві св. Юрія Переможця в Міннеаполісі, Мінн.

•

З глибоким смутком Родині Покійного висловлюємо наше найщиріше співчуття.

Союз Українських Ветеранів Армії УНР і Українського Резистансу та Т-во Прихильників УНР в Ст. Пол — Міннеаполіс

Д-р М. Качай — новий лікар в Америці

У репрезентативній залі філядельфійського Сівік Сентер відбулася у четвер 21-го травня ц. р., традиційна академічна церемонія вручення докторських дипломів цьогорічним градуантам школи дентистики Темпл університету.

Разом 136 випускників цієї школи отримали того дня дипломи доктора дентистичної медицини. Між ними отримала диплом і наша нова українська професійна сила — д-р Марта Анна Качай із Філядельфії.

Марта є донькою д-ра Ярослава, відомого громадського діяча і ентузіяста та відданого працівника у місцевому УСО „Тризуб". і Віри у Філядельфії.

По успішному закінченні місцевої середньої школи як і „Рідної Школи" у Філядельфії. Марта студіювала біологію на ЛяСалл університеті в тому ж місті і закінчила її бакаляврeатом в 1983 році. Після цього вписалася і успішно закінчила чотири роки студій дентистики в Темпл університеті.

Бажаємо новій нашій пофесіоналістці якнайкращих успіхів на її новому професійному шляху.

В. С.

Турне Молодої капелі бандуристів до Південної Америки

Це, либонь, перший раз в історії еміґрації Молода капеля бандуристів поїде до Південної Америки з концертами. Турне організує Товариство українських бандуристів з нагоди 90-ліття поселення в Арґентині і 75-ліття народження М. Лисенка. Величаві урочистості відбудуться в Пруден тополі, які влаштовує фундація ім. Т. Шевченка під керівництвом д-ра Василя Іваницького. Бандуристи дадуть концерти в Арґентині, Бразилії і Параґваї, де також будуть виступати на телебаченні.

Турне Молодої капелі бандуристів буде завершенням надзвичайно успішної кампанії збірки бандур для тих країн. Досі вдалося перевезти туди 65 бандур. Хоч кампанія ще не закінчена, бо після другої поїздки М. Чорного засновано ще чотири клітини, така тура закріпить величезне заінтересування бандурою, а головно буде мати культурно-едукаційний вплив на новостворені клітини, бо більшість бандуристів, які їдуть, є інструкторами кобзарських шкіл, курсів, таборів.

Ось що пише І. Кутенський, керівник ансамблю в Куритибі: „Низький уклін і щире спасибі жертводавцям на збірку бандур. Нарешті наші давні мрії наче б збудились із просоння. Вони остаточно починають набирати форми і переходять до фактичної реальности, що наочно починають здійснюватись".

Турне зв'язане з дуже великими видатками, яких ми самі не в силі покрити. Просимо громадськість допомогти нам. Але перед тим, як ви сягнете рукою в кишеню, повинні знати чи ми на це заслуговуємо. Ми є одинокою молодечою організацією, яка об'єднала усіх бандуристів на еміґрації в одну кобзарську родину; вислідом цього ми були спроможні дати концерт на сцені в Торонто під час СКВУ з участю понад 100 бандуристів; 1984 року, перший раз в історії кобзарського мистецтва, бандуристи з цілого світу дали самостійний концерт з участю 138 бандуристів. Найкраща заля на Бродвеї була переповнена. Це саме було у Філядельфії; заснували ансамбль у Венесуелі, де подібний концерт заплановано на початок 1988 року; в усіх цих країнах Юліян Китастий перевів тримісячний вишкіл бандуристів; на найбільше свято — тисячоліття Хрищення України, яке відбудеться в Прудентополісі, Бразилія, ми сподіваємось побачити там на сцені вже 100 місцевих бандуристів.

Допоможіть нам відбути першу історичну туру до Південної Америки, пропагуючи українську культуру! Щире вам усім спасибі! Ваші щедрі датки ви можете відтягнути від федерального податку. Виставляйте чеки на: Society Of Ukrainian Bandurists P. O. Box 1136, Cooper Station, New York, N. Y. 10276.

Тура виїжджає з Ню Йорку у четвер, 13-го серпня, повернеться 28-го серпня. Ті, що бажали б поїхати з нами, звертайтесь до нас за інформаціями.

М. Чорний

Семінар про Великий голод в Україні в Рочестерському університеті

Де є бажання і воля — там є успіх. Це підтвердили представники молодшого покоління, які наполегливістю і послідовною працею домоглись, щоб у третьому томі середньошкільних підручників стейту Ню Йорк у студії людських прав, переслідувань і ґеноциду поміщено розділ про Великий голод в Україні.

Ця горстка ентузіястів, озброєна знанням суспільно-політичної і едукаційної системи, змогла переконати відповідні чинники в необхідности включення українського голокосту в систему навчання, бо трагедія України є трагедією всього людства.

У висліді зустрічей українських організацій та поодиноких осіб з представниками стейтової леґіслятури, сенатор Джон Перрі постарався зі стейтових фондів 10,000 долярів на цілі ознайомлення вчителів американських шкіл з Великим голодом в Україні, його політичним підложжам і методами, застосованими до його реалізації. З цією метою створено комітет, до якого увійшли Христина Гошовська, вчителька соціяльних наук у Irondequoit Highschool — директор проєкту українознавчих студій, Валентина Макогон і Марта Шміґель, членки 120-го і 46-го Відділів СУА і активістки в організації оборони прав людини та представник Рочестерського університету д-р Вілліям Лове і коспонзор West Irondequoit School District.

З ініціятиви комітету зорганізовано в Рочестерському університеті 12-го — 14-го березня ц.р. семінар для вчителів, студентів і гостей. Відкриваючи семінар, Христина Гошовська, директорка проєкту, представила прелеґентів: д-ра Тараса Гунчака, професора історії Рутґерського університету, видавця журналу „Сучасність" та директора Ради Української Спадщини. Теми його доповідей були: „Українсько-російські взаємини до 1917 року" та „Україна в часі Другої світової війни", в якій з'ясував становище України як побойовища совєтсько-нацистської конфронтації. Від так д-ра Джеймса Мейса, директора Конґресової комісії, яка прослідкує Великий голод в Україні, автора численних праць у ділянці совєтології. У своїй доповіді „Україна під совєтами" д-р Мейс начеркнув створення і упадок Української Народної Республіки, українізацію, політику НЕПу, колективізацію та Великий голод. Усі три доповіді відзначалися великим знанням предмету, об'єктивним представленням фактів та свобідною, неформальною формою виголошення, що створило атмосферу комунікативности з публікою.

Під час полуденку говорив Едвард Ляльор, директор бюра устійнення шкільної програми зі стейтового відділу едукації. Він підкреслив важливість програми про людські права, кажучи, що за правду відповідатимемо перед нашим Творцем і майбутніми поколіннями.

Корисною була вільна виміна думок між присутніми американцями і українцями.

У програмі другої частини дня Христина Ісаїв, директор Комісії Прав Людини при СКВУ, член Міжнародної Амнестії, викликала велике зацікавлення присутніх доповіддю „Сучасна Україна та національний і правозахисний рух".

Під час реєстрації кожному учасникові вручено матеріяли про Україну і Великий голод, опрацьовані д-ром Мироном Куропасем, заступником головного предсідника УНС. Летючки, брошури, мапи, подаровані редакцією „Смолоскупу", організацією АОЛПУ, „Ukrainian Weekly", спеціяльні видання, присвячені Великому голодові та 10-літтю Гельсінкської групи, були до диспозиції учасників. Про матеріяли подбала Валентина Макогон; великий оборонець української правди і прав людини. Її зброєю є слово, а засобом — преса, телевізія і радіо.

Довершенням першого дня семінару був панель для ширшого громадянства на тему „Українці в діяспорі". Панелістами були д-р Т. Гунчак, д-р Дж. Мейс та Х. Ісаїв, модератором Марта Шміґель, активістка українсько-американських зв'язків. Д-р Т. Гунчак поінформував про важливість Документаційного Центру в Ню Йорку та закликав, щоб передавати до Центру документації і усні записи. Христина Ісаїв обговорювала акції оборони прав людини на міжнародних форумах, одним з них є Гельсінкські конференції. Комісія стежить на порушенням національних, людських і релігійних прав і подає до відома міжнародних кіл. Д-р Дж. Мейс інформував про дію комісії і просив далі збирати і передавати усі записи очевидців. Щоб уся праця і осяги не пішли на марно, Марта Шміґель остерегла, щоб громадянство, зокрема батьки, слідкували чи і які інформації про Україну подаються дітям в рамках едукаційної системи. Програма соціяльних наук є обширна, вчителі мають право вибору, дехто може тенденційно виключити українську частну, тому на нас спочиває обов'язок подбати, щоб Україна і її історія були вірно подані. Великий жаль, що на такому корисному панелі було так мало зацікавленої молоді і батьків тих дітей, які мали б користати з цього проєкту.

Програмою другого дня було висвітлення фільму „Жнива розпачу". Потрясаюче враження слухачів посилилося від споминів присутнього живого свідка о. митр. Ф. Коваленка.

Доповнюючи документальне зорове зображення трагедії, д-р Дж. Мейс подав глибоко простудійовані факти про Великий голод, його підложжа і цілі. Щоб могти відповісти на численні запити, створився спонтанний хоч неплянований панель із трьох доповідачів.

У дальшій програмі Леонід Герець — співавтор книжки „Голод в Совєтській Україні 1932-33", пояснив про спосіб і підхід, який він застосовує до очевидців голоду. Щоб засягнути ці глибоко зранені душі, потрібно психологічного відчуття, а при тому об'єктивізму, прикмети, які виказує молодий науковець.

На закінчення цілоденної сесії д-р А. Урбанскі- голова рочестерської асоціяції вчителів, із дозою гумору вказав на брак знання проблем країн Східньої Европи і тому уважає конечним включенням інформацій в едукаційну систему.

На сесії в суботу було 22 учителів. Доповідав д-р Ґ. Ґреґорі зі стейтового департаменту едукації, директор студії про голокост.

Володимир Літинський з Трої, Н. Й., автор частини про Великий голод, поміщеної у третьому томі підручника про людські права, пояснив як вчителі можуть використувати ці матеріяли в навчанні. Д-р Васн Магуд — професор едукації у стейтовому університеті подав методи вироблення лекцій і пристосування матеріялів для викладів. Характер цієї сесії мав технічно-методологічний характер.

У триденному семінарі взяло участь 55 вчителів середніх шкіл, що репрезентували 22 школи дистрикту. В семінарі взяли участь представники таких організацій: Науковці за соціяльну відповідальність, Бюро жидівської освіти, директори і вчителі „Рідних Шкіл" Рочестеру і Баффало, членки СУА з Рочестеру і Баффало та Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ).

Вчителі висказали захоплення високим рівнем доповідей і панелів, були запити чи в університетах відбуваються курси з цією тематикою.

Дізнавшись про великий успіх проєкту, сенатор Дж. Перрі обіцяв придбати фонди, щоб повторити його наступного року, можливо з темою про людські права в Совєтському Союзі та країнах Східньої Европи.

Особливе признання і подяка належить Христині Гошовській за зорганізування семінару. Закликаємо інші місцевости стейту Ню Йорк піти слідами Рочестер ської групи.

Ірина Михайлюк

Совєтський...

(Закінчення зі ст. 2)

тор Інституту наукового атеїзму, признає, що Папа має „сильну індивідуальність" та у своїх подорожах працює для миру. Але нам — Інститутові Наукового Атеїзму — не подобається твердження Папи, що „атеїзм — це найбільше зло людськости"

Віра після 70-ти річного панування режиму не погасла, не зменшилася, як передбачувано. До церкви ходить молодь та інтеліґенція. Про це не можна більше іронізувати. Над тим треба серйозно подумати. Повернення до релігії пояснюється невиконанням революцією її обіцянок. І — „не можна уявити собі майбутнього без діяльности Церкви" (очевидно слухняної режимові).

Сталін як царський семінарист за війни успішно використав Церкву як „Instrumentum regni".

На сторінках католицького польського місячника ОО. Павлинів „Jesus" митрополит Філарет, керівник закордонного відділу російського патріярхату, також висловився за співпрацею з католицькою Церквою. Але „гарячий" виступ Папи в обороні українських уніятів „був для нас як ґрім з ясного неба". Папа в своїй обороні не дотримав „дипломатичної стратегії". Папа винен за охолодження відносин Москва — Ватикан".

Митрополит Філарет не може погодитись на те, що Русь (у нього Росія) прийняла християнство з Риму віз Візантія.

Релігійна відлига доби Ґорбачова напевне є частиною його тактики і стратегії.